

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X.

Nr. 257.

Braşov, Mercuri 19 Noemvre (1 Decemvre)

1897.

ADMINISTRAȚIUNEA
și REDACȚIUNEA
Braşov, Piața mare Nr. 30.
Mortuarul este deschis la
oraș. — Mănușariile se
vând în
MĂNUȘARILE se vând în
Administrația în Braşov și în
mănușariile Braşov și Braşov:
în Viena: M. Döcker, Bismarck
Schalk, Rudolf Mosse, A. Oppel
Schönlager; Anton Oppel; J.
Dumecor; în Budapesta: A. V.
Goldberger, Seltzer; în
București: Agenția Rom. de
Presă de Botman; în Braşov:
Károlyi și Lechner.

„Gazeta” iese în săptămânii.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fl., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 5 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. aceluorci.
Abonamentul pentru Braşov
Administrația, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Ce va mai fi acum?

Acum, după ce cabinetul Badeni, care părea a se fi introdus sub auspicii atât de favorabile și de care se temeau așa de mult Ungurii, că va reuși în cele din urmă a face drum așa numitei federalisări a părții de dincolo a monarhiei, a fost silit a se retrage: se naște întrebarea, ce va mai fi în Austria?

A fost un rău presemn pentru contele Badeni duelul, ce l'a avut cu cunoscutul deputat Wolf, principalul erou al obstrucțiunii germane. Badeni, care a fost vulnerat în acel duel, a căzut din înălțimea, la care l'a ridicat puterea, și eroul situației în Viena este așii Wolf, care câte-va ore după ce ministrul-președinte și-a dat dimisiunea, a fost liberat din închisoare, implinindu-se astfel dorința masselor, cari în aceeași zi au demonstrat pentru el, cerând liberarea lui și cântând imnul „Wacht am Rhein“.

Interesant este, pentru apăsarea caprițiosului joc al sorții, că retragerea lui Badeni a fost neînlatu-rabilă tocmai prin faptul, că aceia, pe cari îi credea amicii săi, creștinii socialiști din partida lui Lueger, s'au întors în contra lui. Duminecă după amiază Dr. Lueger s'au comunicat în persoană scirea despre demisiunea cabinetului Badeni mulțimei, ce era adunată înaintea parlamentului, adăugând: „Acum vi-s'a împlinit dorința. Vă rog duceți-vă liniștiți acasă!“

El învederat deci, că demonstrațiunile socialiștilor și ale studenților din Viena, Graz etc. au contribuit mult la căderea lui Badeni.

Noul cabinet încă nu este definitiv constituit. Baronul Gautsch, ministrul de instrucțiune din cabinetul Badeni, care a fost însărcinat cu formarea cabinetului, are înaintea Germanilor favorul, de-a nu fi între subsemnării ordonanțelor de limbă. Ii va succede ore lui să dobândescă votarea legii provisorului, imblân-đind cum-va, seu delăturând cu totul obstrucțiunea?

Se asigură, că Nemții numai în cazul acela s'ar decide a nu mai face nici o obstrucțiune față cu proiectul de lege din cestiune, decât propunerea lui Falkenhayn, privitoare la schimbarea regulamentului camerei, precum și toate consecvențele ei vor fi delăturate; decât presiunile actual se va retrage, ér ordonanțele de limbă vor fi, decât nu tocmai de tot retrase, cel puțin radical modificate în sensul dorințelor germane.

Cestiunea însă nu este numai de-a se liniști și împăca Nemții, ci tot-odată de-a nu se turbura și ne-mulțami partea contrară, slavă, căci în cazul acesta tot acolo ar sta lucrurile, de unde au pornit, fiind-că atunci ar fi Cehii, cari ar face obstrucțiunea.

„Narodni Listy“ a și declarat, că decât Gautsch ar retrage ordonanțele de limbă, totă Boemia s'ar ridica în contra lui. Aceeași foia ca-

racterisează pe noul ministru-președinte ținând, că el este unul dintre vechii Austriaci, cari se pörtă cu respect față cu poporele imperiului și urmăresc cu atențiune desvolta-reea lor.

De altă parte foile obstrucționiste din Viena, în frunte cu „Neue fr. Presse“, declară hotărît, că ordinea nu se va pute restabili până când nu va fi depărtat presiulul camerei și nu vor fi retrase ordonanțele de limbă.

Situația e deci tot așa de critică, ca și până acum, cu singura excepțiune, că acum, după întorsătura, ce a cauzat atâta mulțămire în tabăra germană, obstrucțiunea va fi continuată cu moderațiune, fără a mai provoca scene turbulente, ca cele ce s'au petrecut până acum.

Nu pöte spune dér încă nime-nea, ce va mai aduce ziua de mâne. Lucrurile sunt förte încurcate și nu puțin contribue la acesta presiunea din partea unghurică, ca provisorul să se voteze de parlament cu cea mai mare grabă; se ăice, că ultimul termen, pe care l'ar fi pus guvernul unghuresc, este 6 Decemvre.

Adunări electorale ale Sașilor.

Cioul adunărilor electorale, ce au hotărît comitetul central săseso a se ținea în toate cerourile spre a protesta în contra proiectului de lege asupra numelor localităților, a fost inaugurat de adunarea electorală a cercului Sibiu-Cristian, care s'a ținut Duminecă în Sibiu în marea sală „Gesellschaftshaus“. Această adunare, ăice „Sieb. D. Tageblatt“, a fost cercetată de aproape 600 alegători dela oraș și dela țără. (Galeria era indesuită de dame și de spectatori străini.

„Nu putem să nu amintim“, ăice numita foia, „că inteligența conoetătenilor noștri români a fost reprezentată la întrunire prin mai multe personalități marcante și că prin aprobările ei a dovedit, că consimte deplin cu procedura noastră, precum și că țărănimea noastră s'a înfățișat în număr impuitor“.

Adunarea a deschis'o președintele o-mitetului de cero săseso (Kreisausschuss) Dr. W. Bruckner. Au fost de față și deputații săși Friederik Schreiber și Dr. I. H. Schwicker. El comunică adunării după ce arată periculul ce amenință din partea amintitului proiect de lege, că comitetul propune, ca adunarea alegătorilor să primescă cunoscuta declarație dela 19 l. c. a acestui oomitet (a se vedé „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 250.)

Deputatul consiliar ministerial Schreiber se urcă apoi la tribună și ăice, că curen-tul spiritelor în statul unghar este de a crea un stat național unitar. Statul național însă, este negarea directă a baselor reale ale statului nostru și deóre-ce proiectul de lege din cestiune amenință interesele de viță ale poporilor nemaghiare, primesce rezoluția.

Deputatul Dr. Schwicker ăice, că nu sunt aici cetățeni de clasa I și II, toți au drepturi egale și datorii egale și Sașii nu sunt în această țără străini seu tolerați, ci sunt în patria lor și vor să și rămână aici. Și deci, votează pentru rezoluția.

O telegramă a deputatului Dr. Mersl spune, că și acesta se alătură la declarație.

În fine i-a cuvântul proto-presbiterul Iosif Konnerth. El arată ce stare se va crea, când toate numele comunelor, localităților, munților și văilor vor fi maghiarizate și când cărțile de șoolă, în care numele aceste nu vor fi scrise numai unghuresc, vor fi oprite. Dér, ăice el, scim, că acesta lege va fi numai începutul unor alte măsuri și mai draconice de maghiarizare. Și decât n'am scio-o și simți-o, toate indoe-lile noastre ar trebui să dispară de vom ceti în gazetele unghuresc ceea-ce a scris ăilele aceste „onorabilul“ consiliar ministerial regesc unghuresc Bekszies (Strigări de „pfu!“). El a scris: „Impératul german s'a lăpădat de tot ce e neamț dincoace de Laita. Acum noi (Maghiarii) putem face ce vom voi“.

Trebuie deci a se opune deja primului pas fatal. Este cu totul în contra proiectului de lege din cestiune și propune a se primi în bloc declarațiunea prezentată. (Aplause sgomotöse).

Președintele enunță apoi primirea unanimă a rezoluțiunii și închide ședința între strigări de „Hoch!“

Comitetul de cero săseso din loc (Barzenländer Kreis Ausschuss) a conchiămat și în Braşov pe Joi o adunare a alegătorilor, care asemenea va avé să ia o rezoluția în contra proiectului de lege pentru maghiarizarea numelor localităților. Sașii „verđi“ declară în „Kr. Zug.“, că vor lua parte și ei în corpore la această adunare.

Tot-odată s'au convocat și în multe alte cercuri, de cătră comitetele săseso, adunări electorale în același scop.

Caracteristic este, că în toate aceste convocări s'a eliminat cuvântul „săseso“, fără indoelă numai ca să nu mai dea oasiune celor dela cărmă de-a opri întrunirile electorale pe cuvânt, că nu se pot face după grupări de naționalități.

Dér ore acesta nu prejudecă în modul cel mai fatal drepturilor celor mai elementare ale naționalităților?

Justiția unghurică și Români.

Alba-Iulia în 29 Nov. n. 1897.

Onorată Redacțiune! Cum se servește justiția față de Români în Ungaria numită stat constituțional, dovedesce următorul fapt:

Ilie Crăciunu lui Nicolae, plugariu din Dosta și Ioan Manișu Manișan pșcurariu din Poiana Sibiului au fost judecați de cătră tribunalul din Alba-Iulia la câte un an temniță de stat. Pedepsa li-s'a redus prin tabla regescă din Clușiu la 3 luni tot temniță de stat, care pedepsă în urma apelației procurorului reg. pentru ridicarea măsurii de pedepsă și prin sentința în Curia reg. de sub Nr. 3725 din anul acesta încă s'a aprobat.

Pe basa acestor sentințe deol sus numiți aveau a-si suferi pedepsa lor seu în Seghedin seu la Văț, însă procurorul reg. din Alba-Iulia i-au trimis în localul temniței ordinare din Alba-Iulia, unde acești omeni sunt tractați ca și ceilalți robi comuni.

Aci dér stăm față cu înăsprirea unei pedepse dictate de forul cel mai înalt al țării, și ori-oine pöte vedé, că e mare deosebire a fi închis la Seghedin și tratat după un regulament făcut mai liberal — decât a sta

cu hoții și noigașii închis și pus la lu or de rënd.

Denunțăm acesta faptă Ministrului regesc de justiția.

Motivul acestei schimbări în aplicarea pedepsei în modul desoris nu pöte fi altul, decât acela, că fiscalul însuși se va fi rușinat a trimite pe doi neputincioși plugari — judecați pentru agitația la Seghedin între domnișori, cari s'ar fi mirat, că ce fel de omeni sunt în Ardeal judecați ca agitatori contra statului maghiar. Ușor ar fi putut să se deochie procederea de urmărire nebasate pe la noi atât de usitată. Societăți numai, că Iuon Manișu este un bătrân de 65 de ani fără cunoscință de carte și lipit de serac.

Vedebine.

Demonstrațiunile din Viena.

Duminecă înainte de amiază s'au repetit érași demonstrațiunile în stradele Vienei. La aceste demonstrațiuni au luat parte multe mii de omeni, între cari partea cea mai mare lucrători, cari Duminecă n'aveau de lucru.

Asemenea se adunaseră și studenții în jurul universității. Dimineța la 9 și 1/2 ore au fost conchiemate vre-o deșe adunări ale reunilor social-democratice. La 11 ore, când lucrătorii au eșit dela adunări, demonstrațiunile pe strade, unde se adunaseră vre-o 10,000 de omeni, își ajunseră culmea. Pe la 12 ore, vre-o 2000 de persoane se concentrară înaintea olădărei criminalului, ca să demonstreze pentru Wolf, care era închis acolo. Demonstrații cu pălăriile în mână cântau „Die Wacht am Rhein“ și strigau: „Afară ou Wolf!“ Aici se încoerară poliștii cu demonstrații, cari au aruncat cu petrii. Cei din urmă, nevoind a se risipi, poliția a trebuit să facă întrebuințare de sabii. Într'aceea husarii au curățit stradele de pe „Ring“, imprăștiind mulțimea adunată.

Pe la 3 1/2 ore după amiază se lăți faima despre dimisionarea cabinetului Badeni. Insuși primarul Lueger a constatat sciraș, adresându-se cătră mulțime să se im-prăscie.

Pe la 8 ore séra a fost liberat din închisoare și deputatul Wolf, pentru care s'au întrepus conducătorii partidelor germane.

Rectorul universității a sfișat un apel, în care spune, că pentru liniștire a ordonat ca Universitatea să fiă închisă Luni în 29 și Marți în 30 Noemvre.

Și în Graz, Eger, Praga și Asch au fost Duminecă demonstrațiuni.

În Graz au fost ocupate de miliția toate punctele principale ale orașului. La musica din piață s'a întâmpat un conflict cu musica militară. Publicul a strigat: „Abzug Bosniaci!“ căci erau din regimentul, care făcuse ordine în ziua premergătoare. Atunci un general a dat o poruncă tamburului-major. Acesta comandă apoi: „Scöteți săbiile!“ și musicanții se repeđiră asupra publicului elegant, ce se preumbla pe corso. Damele între țipete teribile o luară la fugă. Unele căđură, altele leșinară. După aceea musicanții au plecat cu săbiile scöse și cu instrumentele subsuoră. Aceasta a produs mare amărăciune în publicul nemțesc.

Scirea despre dimisiunea lui Badeni

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Noemvre 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.40
Renta de coróne ung. 4%	100.10
Imp. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.50
Imp. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.90
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.75
Bonuri rurale ungare 4%	97.85
Bonuri rurale croate-slavone	97.90
Imp. ung. cu premii	153.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138.75
Renta de argint austr.	102.35
Renta de hârtie austr.	102.35
Renta de aur austr.	122.80
Losuri din 1860	143.60
Aoții de-ale Băncii austro-ungară.	947.—
Aoții de-ale Băncii ung. de credit.	388.50
Aoții de-ale Băncii austr. de credit.	356.—
Napoleonori	9.55
Mărci imperiale germane	58.92 1/2
London vista	120.05
Paris vista	47.62 1/2
Banote de coróne austr. 4%	102.35
Note italiene.	45.35

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Noemvre 1897.

Banota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.42	Vënd.	9.44
Napoleonori. Cump.	9.53	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127. 1/2	Vënd.	—

Mărci gemane Cump. 58.60 Vënd. 58.80
 Lire turoesci Cump. 10.70 Vënd. 10.77
 Seris. fonc. Albina 5% 100.75 Vënd. 101.75

W. Nr. 634—1897

Publicațiune

Joi 2 Decemvre 1897 înainte de amedzi la 11 ore se va ține în oficiul economic orășenesc o pertractare asupra ofertelor pentru încheierea liferării căruțelor țerănesci cu loitre trebuincioase la oraș, forspanuri pentru militari, pentru escortări, în fine a cailor de călărit.

Condițiile mai de aproape se pot vedea în oficiu economic orășenesc.

Oterte timbrate cu 50 cr. și provădute cu vadiul de 20 fl. sunt a se preda până în 2 Decemvre 1897 la 11 ore a. m. la oficiul economic orășenesc.

Brașov, 3 Nov. 1897.

1432,1—1 Oficiul economic orășenesc.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciureu și în tutungeria M. Gross.

Nr. 2256—1897.

PUBLICAȚIUNE!

Deórece licitațiunea scrisă pe diua de astăzi pentru vinderea lemnelor din pădurea „Stăncioe“ circa de 7462 metri cubici, ce formeză proprietatea comunei, „Fundata“, concésă spre vëndare cu ordinațiunea Inaltului Minister r. u. de agricultură dto. 26 Octomvre 1896 Nr. 62193—V—3. — a rămas fără rezultat, pe basa conclusului reprezentanței comunale adus astăzi, se escrie a doua licitațiune. diua căreia se statoresce pe Joi în 23 Decemvre 1897 la 9 ore a. m. în cancelaria notariatului cercual din Branul-superior tot pe lângă aceleași condițiuni însă pe lângă prețul de strigare de 80 cr. v. a. de metru cubic.

Vadiul de 10% dela suma de 5969 fl. 60 cr. v. a. se va depune după deschiderea ofertelor, — ce se vor înainta până la 10 ore a. m. în diua de licitațiune — la mâna primarului comunal.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea în cancelaria notariatului cercual din Branul-superior în toate zilele în orele oficióse.

Fundata, în 19 Nov. 1897.

Primăria comunală:

Moșoiu, Iosif Oncioiu, notar. 1430,1—1 primar.

Nr. 2258—1897.

PUBLICAȚIUNE!

Deórece licitațiunea scrisă pe diua de astăzi pentru vinderea lemnelor din pădurea „Zsigava“ circa de 6406 metri cubici brad-moliv, ce formeză proprietatea comunei Șirnea, concésă spre vëndare cu ordinațiunea Inaltului Minister r. u. de agricultură dto. 26 Octomvre 1896 Nr. 62193—V—3 — a rămas fără rezultat, pe basa conclusului reprezentanței comunale adus astăzi, se scrie a doua licitațiune pe diua de Joi în 23 Decemvre 1897 la 9 ore a. m. în cancelaria notariatului cercual din Branul-superior tot pe lângă aceleași condițiuni, însă pe lângă prețul de strigare de 80 cr. v. a. de metru cubic.

Vadiul de 10% dela suma de 5124 fl. 80 cr. v. a. se va depune după deschiderea ofertelor, ce se vor înainta până la 10 ore a. m. în diua de licitațiune — la mâna primarului comunal.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea în cancelaria notariatului cercual din Branul-superior în toate zilele în orele oficióse.

Șirnea, în 19 Nov. 1897.

Primăria comunală:

Reșan, Moșoiu, primar. 1430,1—8 notar.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker

legător de cărți, și lucrător de galanterii, Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se poate de bine și de esact.

Avënd lucrătorii de toate specia escelent pregătiți, acesta legătoria de cărți poate se esecute iute și foarte ieftin tot ce se poate cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate esecuțiunile posibile.

Despărțemnt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

14—0

Strada porții Nr. 22

A V I S!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa amurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Loteria de clasă reg. ung. privilegiată.

Ne permitem a atrage atențiunea On. posesorilor de losuri de clasă, că conform §, 5, din regulamentul jocului Loteriei, reînnoirea losurilor, pentru tragerea a 11 a se poate efectua cel mult până în 3 Decemvre.

Cine nu i-și va renoi până atunci losurile, perde dreptul reînnoirii.

Casa de bancă

Jacob L. Adler & Frate

colectorii principali

a loteriei de clasă reg. ung. privilegiată.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octombre st. n. 1897.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosesc la 0 ore 0 min. dimineța.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ér dela Clușiu până aici tren mixt)*).

Dela Bucuresei la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circoulă numai Vinerea dela Predeal, la 0 ore 0 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la — ore — min. séra.

Dela Kezdi-Osorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St.-Georgi ou Ciuc-Szerda).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m. (dela prima Iulie pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu St.-Georgi ou Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 7 ore 3 min. séra, (are legătura cu Ciuc-Szerda).

Dela Zérnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 9 min. p. m.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ér de acolo mai departe ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.
- IV. Tr. accel. (peste Arad) la — ore — min. séra.

Dela Brașov la Bucuresei:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la — ore — min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradita-Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Osorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad) Ciuc-Szerda. 2 ó. 55 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 2 ore 55 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szerda).

Dela Brașov la Zérnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul pu-

blicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemnt, care cresce cu cât publicare se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“